

NTK I STORE ANLEGGSPROSJEKTER

NOEN KOMMENTARER OG SPØRSMÅL TIL BRUKEN

Advokat Thor Wessel
Medlemsmøte Norsk Forening for Bygge- og Entrepriserett

15. november 2018

NTK i Bane NOR

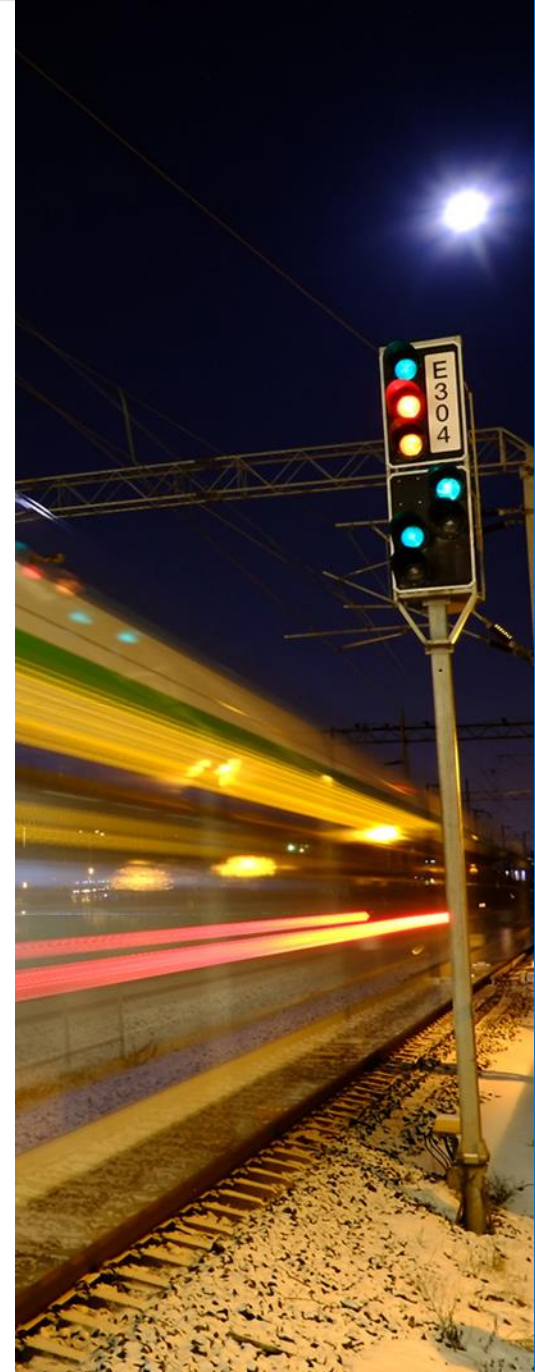

Bane NOR-NTK – bruk og kritikk

- Store og langvarige prosjekter:
 - SignAn
 - Follobanen (EPC Oslo S x 2, EPC Ski, DB, EPC TBM)
 - ERTMS
 - Ingen kontrakter enda avsluttet...
 - Flere nye prosjekter i pipen – Østfold/Vestfold
 - Inter City kontraktene?

Bane NOR skal inngå InterCity-kontrakter for 60 milliarder kroner de neste tre årene

Trodde du at jernbaneutbyggingen på Østlandet var satt på pause? Da må du tro om igjen. I mange kommuner er anleggsarbeidet godt i gang og i løpet av de neste tre årene skal Bane NOR inngå kontrakter for hele 60 milliarder kroner.

Bane NOR-NTK – bruk og kritikk

- Entreprenørsiden har vært kritisk til innføringen
 - "Passer ikke"
 - "Ukjent for bransjen"
 - "Det vi har fungerer godt – egen bransjestandard bør uansett være utgangspunktet"
 - "Urimelig risikoplassering"
 - "Ensidig modifisering i favør byggherre"
 - "Løpende søksmålsfrister og andre frister"
 - 48 timer, 72 timer, 14 dager, 21 dager, 3 mnd, 6 mnd, 8 mnd etc, feks:

■ Art 3.3 – Frist på 72 timer for å fremsette krav som følge av hindring for arbeidet som Bane NOR er ansvarlig for (21 dager i uredigert NTK)

■ Art 6.2 – Frist på 48 timer for å varsle om mangel ved byggherrelevert materiell.

■ Art 20.4 – Frist på 45 dager etter Ferdigattest til å fremlegge forslag til sluttoppgjør.

Byggherre 60 dager for å gjøre gjeldende innsigelser til sluttoppgjør (45 dager i uredigert NTK)

Endringsregime:

- Art 15.2 Uenighet om pris
- Søksmålsfrist 6 mnd.
- I UE leddet – typisk 4 mnd. (tilsv. NIB 2016)

Endringsregime:

- Art 15.3 Uenighet om fremdrift
- Søksmålsfrist 3 mnd.
- I UE leddet – typisk 2 mnd. (tilsv. NIB 2016)

Endringsregime:

- Art 16.4/16.5 - DVO
- Søksmålsfrist 8 mnd., ev 6 mnd.
- I UE leddet – typisk 6 mnd. (tilsv. NIB 2016)

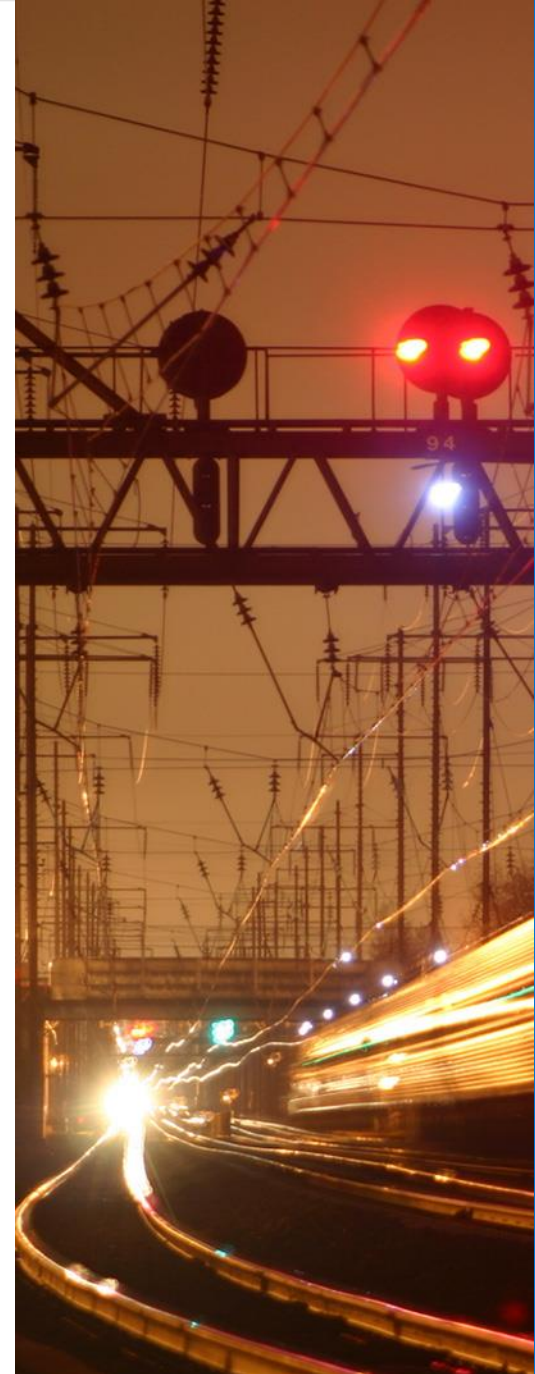
Sluttoppgjør:

- Art 20.4 – Reaksjon på innsigelse
- Søksmålsfrist 6 mnd.
- I UE leddet – typisk 4 mnd. (se og NIB 2016)

Erfaring med implementeringen

■ Status 2018

- Flere Bane NOR-NTK varianter i omløp
 - Tidlige utgaver av kontrakten fremstår til dels svært ubalanserte
 - Merk: Vesentlig bedre balanse i siste utgave av Bane NOR-NTK
 - Entreprenører avstår fra å gi tilbud?
 - Entreprenører/UE som allerede har utfordringer med NS-systemet?
 - Svært ressurskrevende ved kontrahering av UE, også mindre UE kontrakter
 - Ikke noen godt egnet UE standard. Skog av varianter nedover i kjeden – ingen standardisering
-
- Fortsatt ingen særlig vektige argumenter for å bruke NTK?

Noen omdiskuterte forhold – argumentasjon 1

- *"NTK er et godt alternativ i store, langvarige, komplekse og tidskritiske prosjekter"*
 - Javel – prosjektene likner kanskje på offshore prosjekter, men reflekteres dette i vederlaget, marginutsikter og risikotoleranse for entreprenører på land?
 - Er realiteten på land egentlig at flere mindre prosjekter blir slått sammen til store?

- *"Prosjektet bør ha betydelig størrelse – typisk i milliardklassen – krever betydelige ressurser: samtlige av kontraktens vedlegg må spesialtilpasses kontraktbetingelsene"*
 - Ok, men hvordan harmonerer dette med kapasitet/toleranse hos gjennomsnitts UE som står for større eller mindre deler av utførelsen, og som "pålegges" back-to-back?

- *"Kontraktsdokumentet blir et omforent prosjektstyringsverktøy"*
 - Sannhet med modifikasjoner - er det mer et jerngrep fra byggherren?

Noen omdiskuterte forhold – argumentasjon 2

- *"Dette [at partene får et omforent styringsverktøy] gir stor grad av klarhet og forutsigbarhet i kontraktsdokumentasjonen, noe som er en fordel når betydelige verdier og samfunnsinteresser er involvert"*
 - Javel, men har ikke NS 8407 minst de samme egenskapene?

- *"Balanserte løsninger – NTK har blitt utviklet gjennom mange års samarbeid mellom oljeselskapene og norsk leverandørindustri hvor fokus har vært på å balansere de ulike parters interesser og behov"*
 - Ok – men "balansen" ligger i uredigert NTK – ikke i NTK byggherre ensidig har revidert i sin favør.
 - NS er vel også utviklet gjennom mange års samarbeid mellom aktørene i bygg og anleggssektoren?
 - Hvorfor behov for å forrykke balansen i etablerte bransjekontrakter?

Grunnforhold: NS 8407

23 Risikoen for forhold ved grunnen

23.1 Byggherrens risiko for uforutsette forhold ved grunnen

Byggherren har risikoen for forhold ved grunnen dersom de avviker fra det totalentreprenøren hadde grunn til å regne med ved utarbeidelsen av tilbudet.

Totalentreprenøren skal:

- a) gjennomføre en aktsom besiktigelse av byggeområdet og dets omgivelser,
- b) innhente foreliggende opplysninger om forhold ved grunnen, som for eksempel forurensninger, geologiske og geotekniske forhold ved kontakt med offentlige etater, i den grad slike opplysninger ikke er fremlagt av byggherren, og
- c) innhente opplysninger om kabler og rør ved kontakt med offentlige etater og andre det er nærliggende å kontakte om dette, i den grad slike opplysninger ikke er fremlagt av byggherren.

Byggherren plikter i tilbuds- eller konkurransegrunnlaget å opplyse om forhold ved grunnen, byggeområdet og dets omgivelser som han kjente eller måtte kjenne til, og som det var nærliggende å anta at totalentreprenøren hadde interesse av å få.

Alle foreliggende opplysninger i saken skal tas i betraktning ved avgjørelsen av hva totalentreprenøren hadde grunn til å regne med. Det samme gjelder forhold nevnt i annet ledd, selv om totalentreprenøren ikke har oppfylt sin plikt etter denne bestemmelsen.

Byggherren svarer for de opplysninger om forhold ved grunnen, byggeområdet og dets omgivelser som han har gitt i forbindelse med kontraktsinngåelsen.

Dersom byggherren gir uriktige, mangelfulle eller ufullstendige opplysninger, jf. tredje ledd, har han risikoen for konsekvensene av dette, med mindre man kan gå ut fra at dette ikke har virket inn på tilbudet. Det samme gjelder for riktigheten av opplysninger innhentet etter annet ledd bokstav b og c.

Grunnforhold: Follobanen og ERTMS –

Hvor siste er landsdekkende – inngått april 2018 – plan ferdig 2034:

Art. 9A CONDITIONS AT COMPANY'S SITE

9A.1 Company shall give Contractor access to Company's Site at the dates set out in Appendix C. If no such dates have been defined, Contractor shall be given access to Company's Site based on requirements in the Contract Schedule.

If, in the opinion of Contractor, the progress of the Work is impeded by Company's breach of first paragraph in this Article, Contractor shall without undue delay after he became aware of the circumstance, submit a request in accordance with Art. 16.1.

9A.2 Contractor has investigated and examined Company's Site, its surroundings and local conditions, and any other local, regional, national and Site(s) conditions which could affect the Work, including without limitation, the climate, topography, geology, ground conditions, location, surroundings, status and suitability of any Site(s), existing facilities, rail infrastructure, network elements, systems and installations, and is familiar with all available information of importance to the execution of the Work at Company's Site. Contractor accepts full responsibility for:

- a) The condition of Company's Site, its nature and its suitability for execution of the Work, and
- b) Ground and subsurface conditions to the extent such conditions do not substantially differ from what were known to or should have been reasonably expected by Contractor at the time of entering into the Contract based on inspection of Company's Site and/or information available to Contractor, and
- c) Weather and climate conditions, and
- d) Conditions concerning access to Company's Site, e.g. transport, handling and storage of Materials and working equipment

If the actual ground and subsurface conditions at Company's Site differ from the conditions for which Contractor carries the risk for in accordance with Art. 9A.2 b) and this causes a substantial increase in cost or a substantial delay in the progress of the Work, Contractor is entitled to an adjustment in the Contract Schedule and Contract Value, according to the provisions in Art. 12 to 16, unless such adverse conditions are compensated for through the provisions in Appendix B. If Contractor has not submitted a Variation Order Request without undue delay after he discovered or should have discovered such adverse ground or subsurface conditions, he shall lose his rights to invoke such Variation Order Request.

Grunnforhold: "Bane NOR NTK 2018"

Art. 10 FORHOLD PÅ SELSKAPETS BYGGEPLASS

10.1 Selskapet skal gi Leverandøren tilgang til Selskapets Byggeplass på datoen fastsatt i Vedlegg G. Dersom slik dato ikke er angitt skal Leverandøren gis tilgang til Selskapets Byggeplass basert på kravene fastsatt Fremdriftsplanen.

Dersom Leverandøren mener fremdriften av Arbeidet er hindret av Selskapets brudd på første avsnitt i denne artikkel, gjelder art. 16.1 tilsvarende og Leverandøren skal innen 21 Dager etter at han ble klar over forholdet fremsette Endringsordrekrav.

10.2 Leverandøren har risikoen for forhold ved og i grunnen, så langt forholdene ikke avviker vesentlig fra det Leverandøren hadde grunn til å regne med ved inngåelsen av Kontrakten.

Leverandøren skal

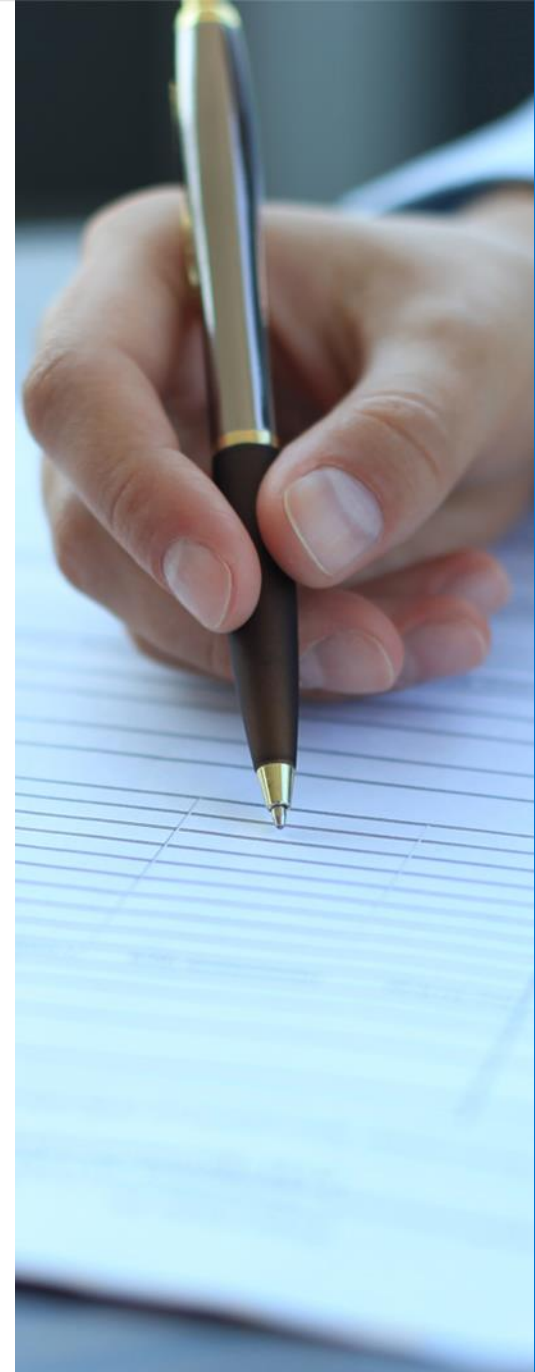
- a) Gjennomføre en aktsom besiktigelse av Selskapets Byggeplass og dens omgivelser,
- c) innhente foreliggende opplysninger om forhold ved grunnen, som for eksempel forurensninger, geologiske og geotekniske forhold ved kontakt med offentlige etater, i den grad slike opplysninger ikke er fremlagt av Selskapet, og
- d) innhente opplysninger om kabler og rør ved kontakt med offentlige etater og andre det er nærliggende å kontakte om dette, i den grad slik opplysninger ikke er fremlagt av Selskapet.

Selskapet plikter å opplyse om faktiske forhold ved grunnen, Selskapets Byggeplass og dens omgivelser som det kjente til, og som det var nærliggende å anta at Leverandøren hadde interesse av å få.

Alle foreliggende opplysninger skal tas i betraktning ved avgjørelsen av hva Leverandøren hadde grunn til å regne med. Det samme gjelder forhold som nevnt i annet ledd, selv om Leverandøren ikke har oppfylt sin plikt etter denne bestemmelsen.

Selskapet svarer for de opplysninger om forhold ved grunnen, Selskapet Byggeplass og dens omgivelser som det har gitt i forbindelse med inngåelsen av Kontrakten, unntatt der opplysningene var gitt som del av dokumenter inntatt i Vedlegg E Del II Dokumenter eller dokumenter der Selskapet uttrykkelig har tatt forbehold om opplysningenes riktighet eller angitt at ytterligere undersøkelser eller vurderinger er påkrevet.

Dersom Selskapet gir uriktige, mangelfulle eller ufullstendige opplysninger som angitt i tredje ledd, har det risikoen for konsekvensene av dette, med mindre man kan gå ut fra at dette ikke har virket inn på Kontrakten. Det samme gjelder for riktigheten av opplysninger innhentet etter annet ledd bokstav b) og c).

Noen omdiskuterte forhold – argumentasjon 3

- *"En rekke kommentarer synes å fokusere på kontraktbetingelsene som er benyttet i Follobaneprosjektet. Her er det viktig å være oppmerksom på at Bane NOR sin nye NTK-baserte standard har lagt seg betydelig nærmere utgangspunktet i NTK 15"*
 - Ja det synes å være riktig, men er ikke spørsmålet like fullt om man skal fortsette omleggingen til NTK?

